

Forfatter: Tesdorpf, Adolph Valdemar

Titel: BREV TIL: Tesdorpf, Edward FRA: Tesdorpf, Adolph Valdemar (1886-02-27)

Citation: Tesdorpf, Adolph Valdemar: "BREV TIL: Tesdorpf, Edward FRA: Tesdorpf, Adolph Valdemar (1886-02-27)", i *Breve fra en Reise i Vinteren 1886*, Nykjøbing p. F., s. 20. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-005326656-000-shoot-L0053266560000009.pdf> (tilgået 13. august 2024)

Anvendt udgave: Breve fra en Reise i Vinteren 1886

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Le Caire, Egypte, le 27/2 1886.

Min elskede Fader!

Siden jeg afsendte mit sidste Brev, har jeg oplevet og set Meget i denne interessante By; men for ikke at springe Noget over, vil jeg atter gaa tilbage til Alexandria og fortælle om Jernbanetouren til Kairo. Kl. 10 forlode vi Alexandria. Jernbanevognene ere ikke gode; 1. Klasse, som vi kjørte i, kan gaa an, derimod er 2den og 3die Klasse forfærdelige. Selve Jernbanen er lagt brillant. Svellerne ere af Jern, Træ findes ikke. Landet er fuldstændigt fladt som en Pandekage, overalt gjennemskaaret af Kanaler og Bifloder fra Nilen. Vegetationen er overalt umaadelig rig; Træer ser man næsten ingen af, kun af og til nogle smaa Lunde af Dadelpalmer. Naar Øjet ikke stødte paa Palmer, lignede Ægypten noget skovløse og frugtbare Egne i Danmark ved Midsommertid. De dyrke af Kornsorter mest Hvede, Byg, Bønner og lidt Havre. Desuden megen Bomuld og, i Nærheden af Kairo, mindre Pletter med Sukkerrør. 1 Mellemægypten skal der være 6 Sukkerfabriker, saa ogsaa hernede have vi Konkurrenter. Den fattige Befolkning holder meget af at gnave paa Sukkerrøret; vi smagte det idag; det er meget sødt og saftigt, men har en ubehagelig vammel Smag. Med Jern-s. 21banen passerede vi nogle større Steder, som alle gjorde et meget snavset og ubehageligt Indtryk. Bygget er for Øjeblikket mest fremmeligt hernede; det var allerede skreden overalt. Paa Markerne ere alle Kreaturer ude: Heste, Æsler, Kameler og Pukkeloxer gaa og græsse i skjøn Forening i det dejligste Kløvergræs, man kan tænke sig. Nogle Steder saa vi Befolkningen foretage en Slags Pløjning, livis man kan kalde det saadan, thi det var ikke Andet end en Pind, der sad lodret i et langt Tværstykke, som rodede lidt op i den fede Markjord. Det var Nok til at frembringe den smukkeste Vegetation, jeg mindes at have set. Sædvanlig blev Ploven trukken af et Par Oxer, men enkelte Gange saa jeg ogsaa en stor Kamel og et lille Æsel trække sammen. Ægypterne, som bo paa Landet, kjendte under Navnet Fellaher, ere meget fattige og nøjsomme Folk. Det er nærmest dem, som Kongerne have pint mest for at faa de umaadelige Summer, de brugte til at tilfredsstille deres Lyster og Extravagancer. Forhaabentlig bliver dette bedre i Fremtiden for disse Stakler — som næsten aldrig faa Lov til at beholde Frugterne af deres Arbejde —, naar Civilisationen faar mere Indpas. Jeg hørte idag, at den nuværende Konge, meget imod sin Villie, kim maa have een Kone, hvorimod hans Fader havde flere Hundrede. De europæiske Magter have forbudt ham det; det er jo allerede et ret betydeligt Fremskridt.

Fellahernes Boliger ere forfærdeligt tarvelige. De ere ikke Andet end nogle Jordhytter med et Hul i den ene Side, uden Døre og Vinduer; Taget bestaar af Lægter, hvorpaa der er lagt Halm. Det gjør et forfærdeligt fattigt og kummerligt Indtryk. I det Fjerne ligne Landsbyerne nøgne Jordhøje. Deres Boliger maa altid ligge en Snes Fod højere paa Grund af Nilens Stigning om Vinteren. Det gaar her som i Neapel; de tilbringe den meste Tid ude i fri Luft, det hjælper naturligvis meget. Deres Klædning er yderst tarvelig: bare Fødder, Turban og en tynd Kaabe. Børnene løbe ofte omkring næsten nøgne. I det Hele, Renlighed kjende de ikke; i Neapels Gader var det slemt, men det er for Intet at regne, imod hvad man ser her.

Klokken 3 om Eftermiddagen kjørte vi ind paa Stationen og bleve som sædvanligt modtagne paa en for svage Nerver højst ubehagelig Maade. Det morer mig efterhaanden, da jeg føler mig mere dreven i at reise, ved et Blik eller en Haandbevægelse at kunne holde disse Mennesker borte, som man i Førstningen næstendels var bange for. Vi bo her i et udmærket stort Hotel, have et godt Værelse og faa den bedste Mad, vi endnu hidtil have faaet. Komisk er det, at man lever langt bedre i Ægypten end i Italien. De første Dage, vi vare her, havde vi en Dragoman med os; idag, d. 1. Marts, have vi gjort en Tour alene til Saccara; den gik meget s. 22godt. Torsdag Aften fik vi ikke meget at se; vi gik hen til en smuk Have midt i Byen, hvor der daglig musiceres fra 5—8.

Det er meget morsomt at gjenkjende Planter fra Drivhusene hjemme hernede som store Træer, f. Ex. Gummitræet.

Efter at vi havde spist til Middag dreve vi lidt omkring paa Gaderne, og hvor forbausede bleve vi ikke, da vi rundt i Hovedgaderne saa Mennesker trække Kurvesenge udaf Husene, klæde sig lidt af og ganske rolig lægge sig sig til at sove under aaben Himmel, midt paa Fortovet. Mange mindre Bemidlede saa man ogsaa ligge ned paa selve Stenbroen; Gaderne i Kairo ere ikke brolagte, derimod daarligt macadamiserede; de blive aldrig rensede, saa Du kan nok tænke Dig, hvorledes de se ud. I den nyere Del af Byen ere Gaderne brede og paa begge Sider beplantede med Akacietræer; i den ældre Del ere de derimod forfærdeligt smalle. Husene ere ligesaa forskjellige; i den arabiske Del ere alle Vinduer skjulte af Træjalousier, som ofte ere smukt udskaarne. Befordringsmidlerne ere enten Vogn med to Heste eller Æsler. I Førstningen vare vi meget flotte, kjørte hele Dage i en elegant nedslaaet Kalesche med Kusk og Tjener paa Bukken; nu ere vi blevne mere sparsommelige og ride stadig paa Æsler, som omtrent gaar lige saa hurtigt og ere langt morsommere. Det gaar enten i stærk Trav eller Galop. Æslerne have alle mulige Navne; jeg har redet baade paa Bismarck og paa Gortschakoff. De fine Folk hernede, saasom Consuler, højerestaaende engelske Officerer, og fremfor alt de egentlige Ægyptere, kjøre aldrig ud uden ledsagede af 1 eller 2 Forløbere, som ere klædte i meget maleriske Dragter og som løbe ca. 100 Alen foran Vognen for at bane Vei i Trængselen. Det ser meget flot og godt ud og er ikke Menneskeplageri. Det generer slet ikke en Ægypter at løbe flere Timer itræk; de vænnes fra Smaa af dertil ved at løbe efter Æslerne. Befolkningen er ikke smuk; dog ser man af og til kjønne Ansigter. Kvinderne ere som oftest tilslørede, og overrasker man sommetider en uden Slør, faar hun strax Haanden op til Munden. Mærkværdigt er det saa mange, der lide af Øjensygdом, og saa mange, der ere

blinde paa et eller begge Øjne. Man har fortalt mig, at den stærke, brændende Sol er Skyld deri. De lade ellers godmodige og skikkelige, og jeg foretrækker dem langt for Italienerne; Tiggeriet er forsvindende. Klimaet er for Tiden brillant hernede; om Morgenen tidlig 10 à 120 Reamur, som stiger opad Dagen til 15 à 200 i Skyggen. Stadig klar Himmel og ikke for stærkt, brændende Sol. Det værste er Støv, som ofte er meget generende.

I Fredags saa vi om Formiddagen nogle Moskeer, som vare interessante, men som naturligvis i Pragt og Størrelse falde fuldstændigt igjennem overfor hvad man ser af den Art i Italien. Dernæst kørte vi op paa et s. 23højt Punkt, hvorfra man havde en prægtig Udsigt over Byen, Nilen og Sahara i Baggrunden med Pyramiderne. Herefter saa vi nogle Kalifgrave som laa udenfor Byen; de vare mindre interessante.

Om Eftermiddagen saa vi Dervischerne danse. Dervischer ere jo deres Præster og Fredagen svarer hernede til vor Søndag. Den Dans, de opstillede, var noget af det mest ejendommelige, vilde og uhyggelige, man kan tænke sig. Der var ca. 30 Præster af forskellige Aldere, som gave disse Forestillinger i en lille faldefaerdig Moske. De bevaegede Overkroppen hurtig op, ned og til Siderne, samtidigt udstødende Lyde, som om de kastede op. De stode i en Kreds og i Midten af Kredsen dreiede en Dervisch sig stadigt rundt holdende Armene ud til Siden. Han dreiede sig ca. 60 Gange rundt i Minuten og blev ved paa denne Maade i en Time. Øjnene stode helt stive i Hovedet paa ham og Sveden løb ham ned ad Kinderne; ubegribeligt, at han ikke styrtede. Det var alt Andet end en behagelig og opbyggelig Gudstjeneste.

Derfra kørte vi til den ældste Del af Kairo, hvor Gaderne højst vare 2 Alen brede. Vi saa en Moske, hvor, efter Sigende, Josef og Maria med Christusbarnet have skjult sig, da de flygtede fra Palæstina. Dernæst saa vi ude paa en lille Ø i Nien Stedet, hvor Moses blev funden, hvilket naturligvis kan have sin Interesse for dem, der tro det. Morsommere var det at se, hvor højt Nilen pleiede at stige om Vinteren; det er aldeles uforstaaeligt, hvor alt det Vand kommer fra.

I Lördags tilbragte vi den bedste og interessanteste Dag, jeg endnu har havt paa hele Reisen; vi besøgte nemlig de store Pyramider ved Gizeh. Om Morgenen KL 9 forlode vi Hotellet i Vogn. Touren tager godt 2 Timer. Man kører først et længere Stykke gennem Byen, kommer paa en stor smuk Bro over Mien og Resten af Veien paa en bred Chaussé, paa begge Sider bevoxet med store Acacietræer. I Afstand tage Pyramiderne sig ikke saa imponerende ud; de ligne nærmest et Teglværk hjemme, men naar man først staar ved Foden af Cheops Pyramiden, hvilken er den Største, bliver man ganske stum af Forbauselse. Grundfladen er 227 Meter i Kvadrat, Høiden 137 Meter. Man bliver modtaget af en Mængde Beduiner, som tilbyde deres Tjeneste med at hjælpe En op paa Toppen, og efter at vi vare blevne enige, begyndte Stigningen. To Beduiner tage En i Hænderne og en skyder paa bagfra. Trinene ere af forskjellig Højde, som oftest naa de op til Brystet. Stigningen varer ca. 1/2 Time; man hviler sig naturligvis ud flere Gange paa Vejen. Paa Toppen er der god Plads til en 30 à 40 Mennesker ad Gangen. Beduinerne vare flinke Folk, de saa brillant ud i deres hvide Kaaber med Turban paa Hovedet. Man kunde godt underholde sig s. 24lidt med dem, da de fleste forstod lidt Engelsk. Oppe fra Toppen havde man en deilig Udsigt: paa den ene Side det deilige, frodige, grønne Nilland, gjennemskaaret af Nilen og utallige Kanaler, paa den anden Side ikke andet end Sand og Sand saa langt Øjet formaede at se. Det var et pragtfuldt Syn, og Ellis og jeg vare begge enige om, at noget mere storslaaet kunde der næppe findes. Efter at have tilbragt en Times Tid paa dette vidunderlige Sted begyndte Nedstigningen, som næstendels var mere anstrængende. Man fik Toug omkring Livet for det Tilfælde, at man skulde blive svimmel; men det var der ikke Tale om; man følte sig fuldstændigt sikker i Beduinernes Arme.

Efter at vi vare komne ned og havde hvilet os noget, begyndte Stigningen inde i Pyramiden, som var langt vanskeligere end udenfor. For det Første var Gangen, som førte ind til Gravkammeret, meget steil og lav paa sine Steder, saa man næstendels maatte krybe paa alle Fire, og for det Andet var der en stærk Hede og daarlig Luft inde i disse Rum. Der var enkelte Huller i Væggen, som efter Beduinernes Sigende tjente til Luftventiler, men de virkede ikke meget. Temperaturen var ca. 240, Ægyptens Middeltemperatur. Pyramiderne ere byggede af Kalksten, men indvendig ere Gangene beklædte med Granit, og denne Beklædning er gjort saa mesterligt, at endnu den Dag i Dag kan man ikke presse et tyndt Knivsblad, ind, hvor to Sten støde sammen. Selve Gravkammeret er et firkantet lille Rum, temmelig højt til Loftet. I Midten staar Resten af Stenkisten, hvor Manden har fundet Hvile. Man faar egentlig først det bedste Indtryk af Cheops Pyramidens umaadelige Dimensioner, naar man har været inde i den og set Gangene. Efter at vi vare komne ud, badede i Sved, indtog vi vor Frokost, som vi havde med fra Hotellet, og derefter gik vi hen og saa Sfinxen.

Jeg blev mindre overrasket ved at se den; man har saa ofte set den afbildet, saa jeg tænkte mig den egentlig større. Naturligvis er det et Kæmpearbejde, naar man betænker, at det Hele er udhugget af Klippen og danner et Hele; dertil kommer, at man kun kan se det halve af Figuren; Resten er skjult af Sand. Derefter dreve vi omkring Pyramiderne nogle Timer og saa endnu en utallig Mængde Gravkamre, som vare mere eller mindre store og hvor vi i flere af dem endnu fandt udmærket vel bevarede Hieroglypher.

Du vil af ovenstaaende Adresse se, kjære Papa, at jeg atter befinder mig i Alexandria, og naar I muligen af det hidtil Skrevne tro, at jeg endnu befinder mig i Kairo, hidrører det fra, at dette Brev er skrevet i flere s. 25Gange. Jeg er nemlig kommen lidt i Baghaand med mit Skriverseri i Kairo; vort Ophold der var desværre for kort, og vi maatte benytte vor Tid saa stærkt, at om Aftenen var man for træt til at skrive, og desuden vare vi jo ofte ude for at se os om. Den Reiseplan, vi have lagt, er næsten lidt for stor i Forhold til Ellis's Kasse, saa Opholdet de forskjellige Steder ikke kan blive længere end højst nødvendigt. Men det siger heller ikke saa meget, naar vi blot vedblive at benytte vor Tid saa godt som hidtil; men helt fri for at være lidt anstrængende er det naturligvis ikke; i ethvert Tilfælde, reiser jeg atter en Gang en længere Tour, vil jeg tage den lidt mere med Ro. Ellis og jeg komme brillant ud af det sammen; han er en ualmindelig flink og elskværdig Fyr.

Hertil Alexandria kom vi igaar Aftes, og idag, den 5., reise vi om 1 Time med et russisk Dampskib til Constantinopel. Reisen vil vare ca. 4 Døgn. Hvornaar vi atter komme til Italien veed jeg ikke bestemt, men jeg antager det bliver den 25. eller 26.; hvorlænge vi derefter blive i Norditalien og Schweiz retter sig efter Tuteins Formuesomstændigheder, men i ethvert Tilfælde skilles vi en Gang i April. Jeg vil derfor faa nogen Tid tilovers' inden jeg skal være Soldat, og den tænkte jeg, dersom Du bifalder det, at tilbringe i en Sukkerroeeegn i Tyskland. Jeg vil derfor være Dig meget taknemlig, kjære Papa, om Du i dit næste Brev, som endnu bedes sendt til Athen, vil udtale Dig derom og muligen sende mig Anbefalinger til nogle Herrer. Dersom Du hellere saa jeg kom hjem, gjør jeg naturligvis det, men jeg finder det kunde være lærerigt for mig at se Foraarsbehandlingen i disse Egne. Her i Ægypten har jeg modtaget et Brev fra Dig og Hanne, hvorfor jeg takker meget, heldigvis staar Alt godt til i det kjære Hjem. Tietgens Udtalelser forstaar jeg ikke rigtig. Igaar fik Ellis Brev fra Kjøbenhavn med Underretning om, at den kjære gamle Geheimeraad Classen var død, stille og uden Smerter. Mine Tanker have uafbrudt beskæftiget sig med denne Efterretning. Han var vor ældste og trofasteste Ven; det bliver et stort Savn, naar man besøger Korselitze, ikke at træffe denne venlige, prægtige gamle Mand, som har holdt saa meget af alle os Børn og vist os saa megen Kjærlighed og Godhed. Jeg venter i Eders næste Breve at faa Meddelelse derom. Jeg haaber om Bord at faa Lejlighed til at give en lille Skildring af de øvrige Dage, jeg tilbragte i Kairo; idag maa jeg desværre slutte, da vi strax skulle afsted. Med mange venlige Hilsener til Dig, min elskede Fader, og bedende Dig hilse Damerne, forbliver jeg altid din Dig

elskende Søn

Adolph.